

Metai

Pavasario linksmybės

Jau saulelė vėl atkordama budino svieta
Ir žiemos šaltos trūsus pargraudama juokės.
Šalčių pramonės su ledais sugaišti pagavo,
Ir putodams sniegą visur į nieką pavirto.
Tuo laukus orai drungni gaivydami glostė
Ir žoleles visokias iš numirusių šaukė.
Krūmai su šilais visais išsibudino keltis,
O laukų kalnai su kloniais pametė skrandas.
Vislab, kas rudens bjaurybėj numirė verkdams,
Vislab, kas ežere gyvendams peržiemavojo
Ar po savo keru per žiemą buvo miegojęs,
Vislab tuo pulkais išlindo vasarą sveikyt.

Žodynėlis

kėras – kelmas su visomis šaknimis
prāmonė – išmonė, darbas, kūrinys
skránda – seni neaptraukti kailiniai
sviėtas (sl.) – pasaulis; žmonės
trūsas – triūsas, kruopštus darbas, darbo rezultatai
vislab – visa, viskas

Vasaros darbai

„Sveiks, svieteli margs! šventes pavasario šventęs;
Sveiks ir tu, žmogau! sulaukęs vasarą mielą;
Sveiks kvietkelėmis pasidžiaugęs, sveiks prisiuostęs;
Sveiks, Dieve duok! sulauk dar daug pavasario švenčių
Irgi, sulaukęs jas, vis sveiks ir drūts pasilinksmyk.
Taip Dieve duok kožnam, kurs mūsų Lietuvą garbin
Ir lietuviškai kalbėdams baudžiavą seka.
Tam Dieve duok! sulaukt kasmets pavasarį sveiką,
Ogi, pabaigus tą, po tam ir vasarą linksmą.“

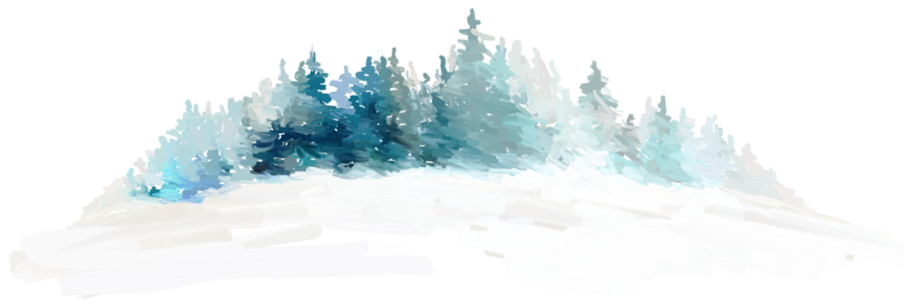

Rudens gėrybės

Ant saulelė vėl nu mūs atstodama ritas
Irgi palikusi mus greita vakarop nusileidžia.
Vei kasdien daugiau ji mums savo spindulį slepia;
O šešėliai vis ilgyn kasdien išsitiesia. <...>
Žemė su visais pašaliais įmirusi verkia,
Kad mūsų ratai jos išplautą nugarą drasko.<...>
Vei laukų sklypai visur skendėdami maudos,
O lytus žmonėms teškėdams nugarą skalbia.<...>
Ak, kur dingot, giedros jūs gi, pavasario dienos,
Kaip mes, pirmąsyk stubos atverdami langus,
Šildantį šiltos saulelės spindulį jautėm?

Žodynėlis

baūdžiava, baudžiavà – priverstinis valstiečio darbas feodalui, lažas
drūtas – storas
įmūrti – įmirkti
kōžnas (sl.) – kiekvienas
kvietkà (sl.) – gėlė, žolynas
lytūs (trm.) – lietūs
pašalỹs – pakraštys; palėpė, pakampė; kraštas, šalis, pusė
stubà (germ.) – pirkia
vakaróp – į vakarą; į vakarų pusę

Žiemos rūpesčiai

Ant žiemos narsai jau vėl rūstaudami grįžta,
Ir šiaurys pasišiaušęs vėl mus atleikia gandyt.
Vei kaip ant ežerų visur langai pasidaro,
Lygiai kaip antai stiklorius įdeda stiklą.
Taipgi namai žuvių, kur varlės vasarą šventė,
Dėl barnių žiemos nei su šarvais užsidengia
Ir tamsoj miegot kiekvieną gyvuolį siunčia.
Ant laukus žiemys jau taip nugandino bardams,
Kad ir balos, ir klampynės pradeda rauktis,
Ir purvynai jų teškėt ir šliurpt pasiliauja.
Kelias, kad jį mėgina trenkt šokinėdami ratai,
Nei koks būbnas įtemptas dėl pašalo trinka,
Taip kad garsas jo toli galvoj atsiliepia.
Taipgi dabar jau vėl sviets sveikyt pradeda žiemą.

Kristijonas Donelaitis

Žodynėlis

gañdinti – gąsdinti, bauginti
gyvuolỹs (trm.) – gyvulys
nařsas – pyktis, įniršis, siautulys
pasiliáuti – baigtis, nustoti
pářalas – žemės įšalimas
stikliõrius – stiklius, įstiklintojas
veĩ – va, štai